

ЧАСОПІСЬ
для
руских родин.
Виходить щодня
кромі днів по
неділях і суботах.

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Переплата 10 зр.

БУКОВИНА

Буковинські відносини.

Економічне і соціальне положення краю.

VII.

Нарада, з якої ми тепер хочемо знати справу, може мати особливий інтерес лише для буковинських Русинів; іншими, як н. ір. галицьким Русинам, видастися ся она досить чудною, бо хоч і они ще недавно сварилися в соймі за фонетику, але у них москофіли у власті не мають уже миру і не можуть тепер перевести того, щоби видавництва урядові або спомагані державою і краєм, друкували ся і правопису стимологічною. У нас же на Буковині Німцям не може в голові помістити ся наш спір про правопис і тому, гладко підурені, відступають нераз урядові або спомагані з фондів державних і краєвих письма до полагоджування москофілам. Ті очевидно хапають кожу таку нагоду, аби ширити язичіє і свою улюблена правопис, сей видимий знак невидомої канапскої благодаті, за котрим криють одні свій близьше неозначеній консерватизм а другі явне русофільство. А що на Буковині верховодять Німці і Волохи, котрі трохи не все мають в руках, то не диво, що можуть своїм поклонникам москофілам робити частіше таку приемництво.

Було то на останнім засіданні буковинського сойму дня 8-го с. м. пополудні. По ухваленню поодиноких позицій бюджету прийшла черга і на *Buk. Landwirt. Blätter*. Для сеї газети призначено 300 зр. з фондів краєвих. Справоздавець бар. Мустаца доказував потребу такої газети для Буковини. Міністерство рільництва дало на нес 1000 зр., нехай — каже — і край запоможе єї; лише треба жадати, щоби для рускої і волошкої часті сеї газети відступити більше місяця. Поставив внесене дати 300 зр. запомоги.

Справа, як бачите, спершу була зовсім невинна, та що з неї вийшла за суперечка! Треба

знати, що ті *Buk. Landw. Blätter*, так як они доси редаковані, не можуть принести ніякого хіба рускому населеню і взагалі мужикам, а хиба лідичам. Маленька картка порада господарів без плюну і добору друкувала ся в ній по волоски, друга така картка по руски, а решта було по німецькі. Способ той, в самій основі зведеній ad absurdum, не подобав ся навіть Волохам. А що-б мужики мали з того яку користь, о тім мабуть ніхто й не думає. В Галичині два товариства просвітні, Просвіта і Общество ім. Качковського, видали вже десятки систематично оброблених книжечок господарських, роскинули їх тисячами, а признаки з них майже не видко; більший мужик на своїм малім клаптику землі і не думає заводити якусь лучшу господарку. Що-ж тут поможуть ті дрібні, уривані поради в *Bukow. Landw. Blätter*? — Така наша думка; хто-ж чував, що на сто читателів подібних рад десять спробували їх у себе, нехай нам дасть знати, а ми з радостю піднесемо сей факт. Доси, як нам говорили сьвідомі люди, такого обяву не було.

Кромі того руску частину в *Buk. Landw. Blätter* відступив Німець-редактор до толковання москофілові. Той очевидно зараз віхав в газету зі своєю правописом, котрою не менше заважає сьвідомих людей, як і своїм толкованем в роді: кошари для гною, бременна корова і т. п. — що відразу съвідчить о тім, який то господар пише ті ради господарські.

Так ото як не велика користь так і не велика школа для наших мужиків виходить з тих „бременних“ коров в додатку до *Bukowinae Landwirtschaftliche Blätter*, „Селянин“; але коли міністерство дає на таку писанину 1000 зр. а край має дати 300 зр., за тимже мають головувати рускі посли, — то очевидна річ, треба жадати, щоби власти — ті самі власти, що в школі завели фонетичну правопис, — жадали єї і в тім запомаганім краєм видавництві. Не йде тут так о правопис, як радше йде о прінципі партійні, які ховають ся за таку невинну річ, як правопис.

Чого сподіваються ся москофіли від блажен-ної пам'яті ъ, ѿ і ѿ чому они так завзято воюють против фонетичної правописи, а чому ми боронимо сеї правописи, о тім писали ся уже цілі томи і школа на то більше тратити часу і паперу. Лише на Буковині, молодшій, своїм розвоем від других руских земель, ріжні консерватисти думають, що в консервованю ъ, ѿ і ѿ лежить уся мудрість політична. Отже і боронять тих небіжчиків з завзятем, котре у них доходить часто аж до скажености, як то виявила і та нарада, з котрої здаємо справу.

Аби ту нараду добре розуміти т. е. належно оцінити зовсім безкоромі напасти Воляна і Тиміньского на нашу мову і наші ідеали, мусимо брати їх, як один потік зломіж богато течій, витікаючих з одного нечистого багна. Говорили ніби про правописи, а в основі самій нападували ся на все те, що кожному правдивому Русинови дорого.

Нераз ми вже подавали могучі голоси московських учених, перед котрими теорії таких послів, як Волян і Тиміньский, бренять як мізерні комарі. Сказано, що борба москофілів против „фонетики“ — то лише одна складова частини їх великої обединительної теорії. А ту теорію в Росії закинули тепер уже навіть такі газети, як Петербургскія Вѣдомости князя Ухтомського, Лучъ Градовського, Русь Гайдебурова, навіть Гражданськія князя Мещерського і інші — всі они тепер вимагають рівноправності для всіх народів, що живуть в Росії. Тілько Нове Время, Московськія Вѣдомости, Рижскій Вѣстник і Варшавскій Днівник ще не покинули своїх поглядів з часів Тамерлана. Пише о тім ширше в Зорі (ч. 5. с. р.) наш літерат Цезар Білловський, лікар в Петербурзі і подає притім в дословім перекладі сегорічну статю росийского філозофа Вол. Солов'єва з газети Русь. Солов'єв пише між іншим так:

„Як з давних давен Росія була многонародною сімією, згорненоюколо Новгорода і Ки-

ЗАЛІСЕ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

— Що чувати, пане війте, з мостом?
— спітав ся Мошко, присівши коло війта.
— Що сказала комісія?
— Нічо! — відповів Костишин коротко.
— Як нічо? — дивував ся Мошко.
— Дадуть вам 340 рињских?
— Ага, дадуть!
— Що, не хотять дати? Або то їх гроші? То гроші повітові!
— Двіста рињских дають лише.
— Лише двіста? Ну-ну! Але між нами сказавши, пане війті, ви таки заправили за богато. За ті дуби, що я вам продав з Дуброви, що-ж ви заплатили? Га? Тай то не далека дорога їх возити, чверть милі, більше ні!
— Тільки ти, Мошку, не виговори ся мені з тим перед ким в місті, бо я тобі готов зараз камінь сперти. Кількоєдуже на нім заробив? га?

— Ну! — відповів Мошко — зарібки з того не великі. А за то, щоби я в місті мав що сказати, не бійте ся! Я не з тих!

— А за то місце на толоці, що я тобі дав на склад дерева, нічо мені не думаеш дати? Як не даш, зараз мені забираї дерево геть!

— Що-ж вам за то дати, пане війті?

— Десятку даш і вже!

— Та за що десятку? Чи то ваша толока?

— Коли не моя, то забираї собі дерево!

— Ей! Які ви скорі! Піятку дам, добре?

— За мало.

— Ну, то шість.

— Не торгуї ся, жиде, раджу тобі! Ти і так маєш з мене великі зиски.

— А шість з половиною возьмете? То, бігме, більше не варто.

— Давай десять, а як ні, то забираї собі дерево! ані гріцьара не спущу. — Повтаряв війт своє і таки поставив на своїм, взяв десятку.

— Які ви, пане Костишин, недобрі! Ви на мені ще хочете заробити, а я знаю, що ви сими днями заробили грубі гроші

— говорив жid, подаючи війті десятку і гальбу пива.

— Які грубі гроші? — питав ся той.

— А запомогу? га? Триста рињских! То сума!

— То піде на люди.

— Ну-ну, „на люди“... Ви також „люди“... Пане війті, то ми собі ту в чотири очі можемо так говорити! — втихомирював Зільбер Костишина, коли той видивився на него гнівно.

— Дай спокій, Мошку, з такими жартами, а пильний раднє свого носа. Що ти, чую, загадуеш того пяницю Криворукого з хати викидати, чи що?

— Винен мені богато.

— А на що-ж ти ему даш пiti?

— Бо сам хоче; чому я не маю дати?

— А ти знаєш свої приписи коршенні?

— Знаю; ну, ѿ що з того?

— А маєш ти совість викидати дрібні діти Криворукого на двір?

— А що мене обходять его діти? Він винен вже більше, ніж его хата варта.

— Сивуха твоя тілько варта? — говорив Костишин з глумом. — Ей, жиле, пильний ся!

їва, такою ж сім'єю зібрала ся она і навколо Москви, і такою же нарешті визначилась всеросійська держава, що охопила саму частину земної кулі. І коли по довгій тяжкій праці політичного збирания землі прошиналась і почала рости у нас духовна творчість і самосвідомість, чи спадало ж кому небудь на ум уявляти собі Росію інакше, як єдиним многонародним шляхом?

„Коли наш великий національний поет (Пушкін), що іноді навіть занадто накручував патріотичну струну, говорить про свою будучу славу, в будучності вітчина уявляє ся ему не інакше, як тілько многочисленною і співчутливою сім'єю народів.

Слухъ обо мнѣ пройдетъ по всей Руси великой,
И назоветъ меня вся къ сущій въ ней языку...

„Відкіж се перед нашими очима взяла ся умислові пошесті, що примусила чимало людей і цілі громадські верстви наперекір розумові і християнському чутю і всій нашій історії і прямим національним інтересам, на перекір думкам всіх наших красних людей не зважаючи на важні заяви самої найвищої влади — так уперто і запекло твердити, що жадних „сущих язиків“ в Росії нема, крім одного лише російського, що все те богатство нашого родинного краю повинно бути знищеним і поверненім на однаковість і убожество, що всі єї численні народності, які в ріжні часи увійшли в склад російської держави, мусять бути стовченіми в одну невиразну масу, в одностайний етнографічний матеріал, а що покищо се є лише останки старого недалі і колишньої розпусти, більше чи менше покірні або втерті, але однаково призначенні жертви примусового обмосковщення?

„Хвалити Бога! Ми можемо звільнити себе від неірпінної праці шпирати нє темних жерелях сеї громадянської епідемії, бо єї вже пережито: хоч она ще істнє, але лишень як слабі сліди, що де далі ще стають слабіші, і певно она (та пошесті) більше не вернє ся.“

Хтож се так пише? Українець може? Російський учений пише. Але очевидна річ, не для таких Волянів, Тимінських і т. п., бо ті ученики вже за старі і за наївні. У них наша мова, в обороні котрої стає Соловйов, то Charkower Wirthaussprache (коршемна мова харківска). Возьміж тепер, буковинський Русине, на розум слова російських учених і газет, які ми вже нераз наводили, і розваж, що на підставі того маєш думати про руску мову (і правопис), котра є ділом нашим, а не тих, що не бажають жити нашого народу і нашої мови) — і тепер читай, що наговорили Волян і Тимінський про нашу мову і правопис! Лице лупає ся з сорому за таких послів, що мають сміливість чи-

— Ей, пане війті, пильнуйте ся! — відповів так само Мошко.

— Чого я маю пильнувати ся? — боронив ся війт. — У мене все в порядку.

— А в мене ще в більшім як у вас. Я би вам таки направду радив, пане війті, аби ви більше пильнували ся. Ви бо дуже відважно все робите. Я знаю, що Головатий ходив за чимсь до стомості — за чим? У него-ж дома не було ані хрестин ані похорону! — а люди мені доповіли отут в корпімі, що він збирає ся вас скаржити.

— Що? він? — обурив ся війт. — Той старий гриб? А не молив би ся радше, щоби смерть мав легку? За що-ж він думає мене скаржити?

— Каже, що податок взяли ви від него два рази. Хто-ж так робить? Адже то зараз може викрити ся!

— Я не брав — відповів війт коротко.

— Тай я ні! — сказав Мошко. — Але що люди платили по два рази податок за один рік, то я сам знаю.

— А що ти злічитував Грицуяка, Козака і Федишина за лихву, то я також

знали ся до Русинів, що дорікають другим не-узвітвом, а самі не мають поняття о тім, що говорять. Треба справді лише чужих нам Волохів і Німців у соймі, щоби оплескувати такі ідіотичні промови, які дні 8. с. м. мали Волян і Тимінський в справі мови і правописи. Для потомків наших мусимо в історію буковинської Русі втягнути ті промови, аби знали, з якими — скажавши ділкітно — неуками соймовими треба було нам під конець 19-го віку бороти ся. Наші наслідники вірити не схотять, ще були колись такі „стовни Русі“ — та на жаль они справді були...

Вибори в Галичині.

В одній частині накладу вчерашнього числа *Буковини* ми вже подали, що послами з сільських курій в руских сторонах вибрані отці Русини: О. Барвінський, Ксен. Охримович, о. Мандичевский, Нат. Вахнянин (ті чотири були доси послами), а нові Т. Окунєвський, Дан. Танячкевич і Модест Каратницкий.

Поучаючі є обчислена голосів, що впали на польських і руских кандидатів:

1. В окрузі виборчім Калуш-Долина-Бібрка на 590 голосуючих одержав Юл. Романчук 238, староста долинський Навроцький 352 голосів. Вибраний **Юл. Романчук**.

2. В окрузі Самбір-Старемісто-Турка-Рудки на 643 голосуючих одержав Мод. Каратницкий 408, др. Корн. Чайковський 233 голосів. Вибраний **Мод. Каратницкий**.

3. В окрузі Броди-Камінка на 512 голосуючих одержав Барвінський 380, Андр. Могильницький 121 голосів. Вибраний **Олекс. Барвінський**.

4. В окрузі Коломия-Косів-Снятин на 559 голосуючих одержав др. Окунєвський 300, селянин Сандуляк 249 голосів. Вибраний др. **Т. Окунєвський**.

5. В окрузі виборчім Стрий Жидачів-Дрогобич на 627 голосуючих одержав Ксен. Охримович 341, др. Охесницький 294 голосів. Вибраний **Ксен. Охримович**.

6. В окрузі Станіславів-Богородчани-Надвірна-Товмач на 666 голосуючих одержав о. Мандичевский 428, Юл. Романчук 238 голосів. Вибраний **Мандичевский**.

7. В окрузі виборчім Жовків-Рава-Сагайдачна на 655 голосуючих одержав др. Король 287, Нат. Вахнянин 344 голосів. Вибраний **Нат. Вахнянин**.

8. В окрузі Сянік-Березів-Лісько на 607 голосуючих одержав о. Ринявець 173, Віктор (дідич) 304, Міллян 124. Вибраний **Віктор**.

9. В окрузі Перемишль-Добромиль-Мостиска на 602 голосуючих одержав др. Франко 205, Павло Тишковський 392 голосів. Вибраний Павло Тишковський.

10. В окрузі Ярослав-Чешанів на 425 голосуючих одержав о. Подолинський 65, селянин Сера 29, Цепа 323 голосів. Вибраний Цепа.

11. В окрузі Львів-Городок-Яворів на 597 голосуючих одержав Вас. Нагірний 272, Мерунович 315 голосів. Вибраний Мерунович.

12. В окрузі Золочів-Перемишляни на 536 голосуючих одержав о. Дан. Танячкевич 291, селянин Наливайко 153 голосів. Вибраний **Д. Танячкевич**.

13. В окрузі Бережани-Рогатин-Підгайці на 607 голосуючих одержав Романчук 286, др. Валевський 312 голосів. Вибраний Валевський.

14. В окрузі Заліщики-Борщів-Городенка на 588 голосуючих одержав др. Доруняк 237, Голлеевський-Чарковський 340 голосів. Вибраний Голлеевський-Чарковський.

15. В окрузі Бучач-Чортків на 441 голосуючих одержав Юл. Романчук 169, Корн. Городиський 272 голосів. Вибраний Городиський.

16. В окрузі Теребовля-Гусятин на 396 голосуючих одержав селянин Ф. Содомора 168, др. Ольпинський 227 голосів. Вибраний Ольпинський.

17. В окрузі Тернопіль-Збараж-Скалат на 482 голосуючих одержав Пласат Шмігер 202, др. Пінинський 263 голосів. Вибраний Пінинський.

НОВИНКИ.

Чернівці, дні 17-го бересня 1897.

На ціли наукового товариства ім. Шевченка у Львові прислали з України складку 1.838 зр. 9 кр., котрі уміщено в щадниці „Дністра“. — В Самборі записав бл. и. Франц Замлинський четвертину своєї реальноти на товариство. Тепер постановив виділ внести прошене до міністерства просвіти о вставлених в буджет сталої субвенції на наукові видавництва в квоті 6.000 зр. річно.

При виборах в Галичині арештували і съвящеників. В Жидачівщині арештували о. Сеника з Бережниці королівської і о. Вергановського з Кіївці. В Станіславівському о. Бариша з Угринова і о. Винницького з Галича. В Тернополі арештованого о. Мироновича випустили зі слідчої вязниці разом зі всіма ув'язненими селянами з Березовиці. — Давидів виглядає тепер як малій табор воєнний. Там стоїть тепер залогою

що з слабостю чувати? — спітав війт, бажаючи очевидно звернути розмову в інший бік.

— З якою слабостю?

— З тою — пек її! — холeroю?

Мошко видивився настражено і спітав: — Ну, що? може вже прийшла!

— Вже прийшла і забирає самих жidів.

— Не жартуйте, пане війт, з тим; то не добре. Я чув, що з наших сторін она вже пішла собі геть.

— Ха-ха-ха! а ти вже налякав ся! — засміяв ся війт. — Ну, не бій ся, Мошку, слабість затихла.

Прийшов писар і принес немилу новину, що один з радників, Костюк, котрому поручено відобрести при нагоді гроші за підводи для войска при маневрах, ніяк не хоче їх звернути до каси.

— Не до каси, а людям я мушу виплатити! — вгнівав ся Костюк. — Що-ж він собі думає, той песяголовка?

— Сказав мені просто в очі: „Коли вільно війті, то я заушникам красти, то вільно і мені!“

знаю. Позичив Грицуяка сотку, а взяв до трьох років кілько? га? Двіста п'ятдесят! Та ще з торбами его пустив. А Федипин через кого вибрали ся за море! Липин тобі такий красний грунт, а сам ледви на дорогу дешо призбирав. Ні, Мошку, пригадай но ти собі, який волоцюга ти був, коли прийшов ту до Залісся тоді під час холери тому з двайцять літ? Тямии? Що ти мав тоді? А тепер ти богатий від мене! А я-ж газда був з діда-прадіда! От сидів бісъ, Мошку, тихо та не пускав ані пари з уст.

— Та я нічо! — боронив ся Мошко. — Або я що кажу напротив вас? Я тільки раджу як приятель, аби ви зі своїм писарем та з Андрієм якоєто інакше робили, аби в очі не впадало. Ще готова приїхати комісія, зревідує касу і тоді що буде?

— Нічо не буде! Я з панами знаю ся. Врешті каса в порядку.

— Ну, як в порядку, то най буде! — закінчив жid. — Дати вам ще гальбу?

— Давай! Може би ти, Мошку, післав кого по писаря?

— Добре, я пішлю.

— А не сказав би ти мені, Мошку,

цла компанія піхоти і 50 гузарів під командою 8 офіцерів. В Толшові знов стоять 50 мужа піхоти і 3 офіцерів. Спеціальним комісарем для удержання порядку в Давидові і околиці іменованій п. Вячеслав Словицкий. Крім того урядуетам комісія слідча зложена з радника суду краевого п. Гайдерера і прокуратора Середовського. Досі арештовано звиш 50 селян і відстежено до Львова.

На шляху Іцкани-Сучава суне ся не поїзд зелінниці але насип. Знов звіщає заряд зелінниці що рух спинений від 15. марця на шість днів. Добре будували шлях!

Хто винен? Ілюстрований віденський „Extrablatt“, подаючи справоздане з буковинських виборів до ради державної в сельській курії, каже: „З нововибраних послів, Лупула, Гормузакого і др. Воляна, належали тілько перші два до давної ради, державної“. — Чи се не съміх, що віденський справоздавець не запримітив д-ра Воляна, коли він цілих шість літ сидів у раді державній? А хто тому винен: справоздавець, чи др. Волян?

Голод на Угорщині панує в наслідок торічних неурожаїв в тренчинськім і прешбургськім комітаті. Відні Словаки боряться вже від осени з голодом і недостатком найпотрібніших речей. Угорське правительство на представлена наджупана Салавського визначило для навіщених голодом 3.000 зр., а надто поручило видавати їм безплатно бараболю і ячмінь на весняний засів.

Фабриканти урядових печаток. Краківська поліція задержала в цілі справдження ідентичності осіб мнимого Іос. Бльобнера з Чех і мнимого Ів. Брігера з Прус. По арештуванню їх поліція пересвідчила ся, що она придержала двох зручних фабрикантів урядових печаток. На куснику лука з звичайної таблички удавалося їм виконувати острим рильцем урядові печатки різних властей, громад та інституцій. Печатки ті мали відповідні написи, герби і знаки. Між знайденими при них були печатки угорської громади Гоер, магістрату Іглави і різних чеських громад. Обманці заохотрювали ними всі потрібні для них съвідоцтва, на основі яких, подаючи себе за інші особи, видурювали від різних людей добродійні датки.

Щікавий образець з життя грецького короля, на котрого звернені тепер очі цілого світу, оповідає в заграницьких часописах Карлос Валіс. Було се перед трома чи чотирма роками. Один з трамваєвих вагонів, що курсують межі замковим пляцом в Атенах а Патісі, переїзджав попри дім Шлімана; я скочив до вагона. На задній

— Та я его до криміналу всаджу за таке! — грозив вйт.

— Тихо, пане Костишин, що хто почує! — успокоював писар вйт. — Годі его до криміналу всадити, бо заки-що виговорить перше все, що знає, на нас і буде біда.

— Тай то правда! — замітив на се Костишин. — А грім же би его побив! Що-ж я зроблю, як люди будуть в мене допоминати ся о гроши?

— Скажемо, що ще не прийшли, а потім люди забудуть. Але-ж бо ви, пане вйт, і не думаете мені нині що зафундувати.

— Кажіть собі дати пива!

Писар волів рум, як лихе Мошкове пиво, і казав собі подати руму. При напітку і тютюні оба розбалакали ся про свої справи і аж пізним вечером вернули до дому.

(Дальше буде.)

платформі стояв якийсь мужчина в сірій нагорі і поступив ся вічливо, щоби мені зробити місце. Він певно спостеріг, що я чужинець, бо розпочав небавом зі мною бесіду, питав ся, як мені подобаються ся Атени, як довго перебуваю в місті, словом питав ся про все, о що звичайно питаютя ся чужосторонців. Потім виняв свою цигарницю, а я свою, запалив цигаро а я попросив его огня і він мені подав радо. Кілька осіб віділо тимчасом до вагону а всі кланялися з великою почестию сему панови. Перед міністерством скарбу сей пан подав мені руку і сказав: „Відвідайте мене, пане, я буду вам дуже радий!“ — і висів з вагона. Відвідати? Яким способом, коли я не знав цілком, хто се такий. Я звернув ся до кондуктора і запитав ся моєю ломаною грекою мовою, чи не знає того пана? — „Того пана? — повторив здивований кондуктор — Ви ще не знаєте, хто се е.“ Та-ж его знає кожда дитина. Се базилевс — наш король Юрий.“ Грецький король є безперечно найпопулярнішим монархом в Європі.

Клуб мовчаливих. В однім американськім місті повстало клуб мовчаливих. Члени клубу сходяться що тиждня на спільні забави, під час яких нікому не вільно озвати ся ні одним словом під карою виключення. Для того під час забави цвите — пантоміна. Належать до клубу виключно мужчини, хоч статут і женщинам не збороює вступу. Та досі не зголосилась туди ні одна кандидатка...

Обманьства повиставові. Публична опінія Угорщини сильно обурена скандалом, що стоять в звязку з торічною ювілейною виставою в Пешті. Віденські часописи описують ся так: Група європейських капіталістів з Берліна і Відня відкупила за 1,400.000 зр. вступні білети на виставу, але інтерес пішов так кепско, що підприємці не відобрали своїх грошей і не хотіли заплатити комісіонерам, котрі придбали їм ту операцію, обіцяни 100.000 зр. Комісіонери звернули ся до суду і під час судового доходження заявили, що обіцяна сума мала бути хабаром, призначеним для одного з високих урядників міністерства торговлі, котрій приказав передати її одній дуже близькій ему дамі. Та дама з обуренем відперла заяву комісіонерів, але два з них заявили, що они можуть навіть поіменно назвати урядника, з котрим вели переговори. Однак председатель суду не позволив їм назвати урядника по імені і старався перервати сканальну розправу, та се ему не вдало ся, бо міністерство судівництва під пресією публичної опінії зарядило в тій справі остре слідство.

Зменшене уживання — табаки поступило в останніх часах так сильно наперед, що коли кілька років тому назад уживано є 76.000 метричних сотнарів річно, тепер виходить є в році ледве 20.000 м. сотн. Любителі табаки по просту вимирають. Нині они рекрутують ся головно лише з кругів галицьких селян, з монастирів, особливо францисканських і капуцинських, а вкінці з класи кравців, що при своєму занятті не можуть курити цигарів ні папіросів. Все проче тепер лише курить.

Котрі люди дають собі найскоріше раду на съвіті? Подивітесь ся де хочете: чи на селі межі господарями, чи в місті межі купцями, ремісниками, промисловцями і т. д., а всюди побачите, що чим хто съміливіший, чим відважніший, чим більше у него енергії і витревалості, тим лекше, тим скоріше дорабляє ся він не лише кусника хліба, але й маєтку. Звідки беруть ся богачі? То неправда, що всі они живуть лише людскою кривдою та що в нечестний спосіб приходять до гроша, або що для того багаті, що дістали маєтки по своїх родителях. Буває богато таких, котрі майже з нічого та й зовсім честним способом приходять до маєтків. Неодин з них, що став богачем, або бодай добив ся якогось кусника хліба, розповів би вам, як то гірко мусів зразу бідувати. Люди кажуть: добровів ся, бо мав щасте! Ба, в тім то і річ, що мати щасте. Але щасте само не возьмесь чоловіка; він мусить сам его шукати, сам его ловити, а на то треба ему всіляких способів. Передовсів треба ему такої натури, такої вдачі, що він міг щастє зловити, а то вже дар божий, ласка божа для того, хто є має.

Але Господь Бог не всіх обілив однаково; за то дав ім розум і волю і для того ті, що не мають вже з природи у великій мірі того дару, той вдачі, мусить її в собі виробляти. Перша річ в тім, щоби не піддавати ся біді, не стогнати, не нарікати, не завидувати другим, але съміло заглянути біді в очі і бороти ся з нею. Самим стогнатем та наріканем чоловік не вдє нічого. Чоловіка, котрій лиш вічно стогне і нарікає, не тішить нічо, его відходить охота від всего і для того щасте від него утікає. Чим більше він стогне і нарікає, тим дальше втікає щасте. Друга річ в тім, щоби мати съмілість і відвагу. Несъміливому чоловікові, чоловікові без відваги всюди зле на съвіті: він не може дати собі ради, бо не може нігде знайти приступу, не може вишукати собі ні роботи і зарібку, ні якого становища. Несъміливого уважають часто за непорадного; его легко перебігають другі і відбирають ему то, що він би міг осягнути. Третя річ то енергія. Єсть то внутрішня сила в чоловіці, котра піддержує его, додає ему охоти, съміlosti і відваги та заставляє до роботи та скорого діланя. Людий без енергії називаемо илохими, а звісно, що з плохих людей не бувають ні добре господарі, ні добри купці, ремісники і т. д. Такі люди кажуть звичайно: все бери, лиши мене лишай. Наконец витревалість доводить все до кінця. Хто не має витревалості, той не доробить ся до нічого, бо що одно значе, то покине его і возьмесь другого; все буде зачинати, все пробовати і не лишить ся при нічім, аж остаточно літа збіжът і він остане ся таким як був, як не доробив ся до нічого так вже й не доробить ся. Для того запамятайте собі, що лиши люди, котрі не подають ся, не тратять духа, що лиши люди съміліві і відважні, люди енергічні і витревалі дають собі найскоріше раду в съвіті. Огже старайтеся бути такими.

Застрілив ся зі встиду перед жінкою радник судовий Олекса Дозич в Шегедіні. Перед десятьма роками оженився з донькою нотара Абасі, першою красавицею, але не жив з нею щасливо, бо не любив ночами сидіти дома. Через те приходило між ними часто до суперечок а перед кількома днями покаяний муж прірік съвіято і незломно жінці, що буде сидіти вечером коло неї. Але покуса перемогла в нім дане слово і він прийшов знов аж над раном. Положив ся тихцем снати і пробудив ся аж перед обідом. Жінка вийшла була вже з дому а муж так розжалобив ся своїм новим поступком, що зі встиду не съмів більше поглянути жінці в очі і застрілив ся ще перед її приходом.

Телеграми „Буковини“.

3 дня 17-го марта 1897 року.

Відень. При пізніших виборах до ради державної з селянської курії вибраній в Герцу 1 словенський радикал і 1 італіанський клерикал; в Істри 2 Кроати; в Галичині 13 кандидатів польського центрального комітету, 5 уміркованих Руцинів, 2 кандидати руского центрального комітету, 5 прихильників Стояловського, 2 польські людовіці. В Празі вийшов при тіснішім виборі з п'ятої курії Молодочек Бужезновський проти соціал-демократа Дедіка.

Паріж. В сенаті зложив Ганото подібну заяву, як у вчорашнім засіданні палати і додав, що нині оголошено торжественно автономію Крети, одобрену адміралами.

Лев африканський і буковинський.

(Байка для дорослих дітей.)

Здібав лев африканський буковинського срібного лева і каже: „Овва! ото мені великий вдав ся! Шкода, що лев називаєш ся!“ А буковинський лев ему на то: „Не реви, не чвань

ся! Хоч би 10,000 таких як ти зібрали ся, то ви Народного Дому не поставите; а нас як збере ся десять тисяч, то такий дім вимуруємо, що Волхи потрісують з пересердя.

З твоїй байки моральна наука така: Збирайте рускі леви на Народний Дім! А той лев, що богато реве, най іде до Африки!

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отєї свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, мішан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зл. за річ-

ник, а всі 7 разом 6 зл.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток

для членів діточок.“

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

дарунок для руских діточок. Ю. Фед'юкова 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки“, а по 2 кр. за кожну поодиноку книжочку.

Замовлення приймає й редакція „Буковини.“

В КОЖДІЙ РУСЬКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зділена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарська ціна карти, наклееної вже на полотні, виносить 3 зл. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зл. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зл.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимкорше!

„Дністер“

товариство взаємних обезпечень

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одноке руске товариство асекураторне, припуручене Всч. Духовенству і всім вірним через Віреосв. Митр. і Преосв. Еп. Ординаріяти всіх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках проти шкідогнівих за можливість найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачується сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекураторними подають „Дністрові“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністрові“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житі можна обезпечати ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаємних обезпечень в Кракові, котре дає як пайкористайші усліві і видає поліси і квіти в рускій ізязі.

Товариство взаємного кредиту „Дністер“, створене зареєстроване з обмеженою порукою, припимає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентування по 5 процента. Гваранція цілковита. Уділи по 50 корон. Позички уділяють ся тільки власникам реальності, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтигає ся десята частина на уділ.

Зголосення о уділенні агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

П. Т.

Отсім маю честь повідомити шановних відбирачів, гостей і публіку, що я перебрав існуючий досі під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА
склад корінних товарів, вин і делікатесів
→ (заснований 1812 р.), ←
а окрім того

АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН
з днем 1-го липня с. р. і буду дальнє вести під моєю власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіру, оказану так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіру на дальнє і для мене, при чим зачевлюю, що все старатимуся задоволити шановних гостей добірними товарами найкращого сорту, низькими цінами і уважною послугою.

Прошу о часті замовлення і пишусь з поважанем

Стефан Гаїна.

В Чернівцях виходить уже тринацятий рік руска газета

„БУКОВИНА“.

Від 1. січня 1896. року появляє ся она що дня крім неділі і свят. Поміщає статі про справи буковинської Русі, але познакомлює читачів також із справами Русинів в інших землях руских. Дбає о добірні і цікаві фейлетони і взагалі о матеріалі такий, що обходить кожну руску родину. Що „Буковина“ цікава і для галицьких Русинів, сьвідчить значне число передплатників її в Галичині. Переплата лише 10 зл. Адреса редакції і адміністрації „Буковини“: Чернівці улиця Петровича число 2.

● Прекрасна повість Ольги Кобилянської „Царівна“ вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісімки, і коштує лише 1 зл. 20 кр., з пересилкою нерекомендованою 1 зл. 30 кр., з рекомендованою 1 зл. 40 кр. Передмова до повісті написав Осип Маковей. „Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленем, як і благородною тенденцією визначається дуже поміж нашими новішими повістями.

Купити можна в редакції „Буковини“. Тут також можна дістати оновідане О. Я. Конисько-го „В день святої Волі“ за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оновідане Т. Галіна „Перша Зоря“ за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!



Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця оперативна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО
емерит. оператора ц. к. хірург. клініки університетської
Більрота-Гуссенбавера у Відні

находиться

в Чернівцях, улиця Мецгера ч. 25.

В справі приймання хоріх і інших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки д-ра Квятковського в Чернівцях, улиця ратушева (дім Вішоффа.)

Рух поїздів зелізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середньо-європейського годинника.

Приходять	П о і з д и			Відходять	П о і з д и		
	поспішні	особові	мішані		поспішні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
3 Відня, Бракова, Львова, Станіславова, Коломий і Снятин	1128	.	.	657 1028 550			
3 Букарешту, Яс, Сучави, Глібоки	329	.	.	912 1000 523			
3 Новоселиці, Садагури				1113 950			

Підчеркнені числа означають пору пічну від 6 год. вечором до 5 год. 59 мін. рано. — Середньо-європейський час ріжнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на зелізниці є 12 год., то на львівському годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькому 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**